

CONCEPTVERSLAG van het algemeen bestuur ODMH

- Aanwezig : T. van Vugt, Gouda (voorzitter)
R. Breeuwsma, Alphen aan den Rijn
A. Kerssies, Waddinxveen
M. Klijmij-van der Laan
J. Schuurman, Zuidplas
M. Stolk, Provincie Zuid-Holland
W. Pannekoek, Krimpenerwaard
W. Zijlstra, Zuidplas
M. Douw, controller
S. Kuipers, beleidsadviseur en projectleider (agendapunt 6)
A. Mutter, secretaris
- Gasten : -
- Afwezig : J. Baljeu, Provincie Zuid-Holland
R. Boere, Krimpenerwaard
J.L. van den Heuvel, Bodegraven-Reeuwijk
D.J. Knol, Bodegraven-Reeuwijk
E.J. Nieuwenhuis, Waddinxveen
L. Spies, Alphen aan den Rijn
- Notulist : A. Stout (Emma Handson B.V.)
- Onderwerp : Vergadering van het algemeen bestuur
- Datum : 30 juni 2022
- Bijlage(n) : n.v.t.

1. Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Hij constateert dat het quorum is gehaald.

Mededelingen

a. Kennismakingsronde

Aangezien er veel nieuwe aanwezigen zijn, vindt er een kennismakingsronde plaats. De heer **Mutter** geeft aan dat de AB-leden te zijner tijd nog door de ODMH worden uitgenodigd voor een nadere kennismaking.

b. Omgevingswet

De Eerste Kamer heeft op 28 juni 2022 gedebatteerd over de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De Eerste Kamer wil het rapport van het Adviescollege ICT-toetsing afwachten. In oktober 2022 volgt een advies over de haalbaarheid van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Naar verwachting wordt op dat moment ook besloten of de implementatie van de Omgevingswet per 1 januari 2023 doorgang vindt. De ODMH bereidt zich zo goed mogelijk voor.

c. Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

Een wijziging in de Wgr zorgt ervoor dat de rol van raden beter moet worden vastgelegd in de gemeenschappelijk regeling. De wijziging moet ook worden voorgelegd aan de raden. Binnen de veiligheidsregio wordt gezamenlijk opgetrokken om ervoor te zorgen dat de wijziging van de gemeenschappelijke regeling op dezelfde wijze wordt aangepakt. De wijziging wordt aan de raden voorgelegd.

d. Bodem in de Omgevingswet (publicatie)

De handreiking die de ODMH heeft opgesteld is door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) als best practice aangemerkt en landelijk gedeeld. De **voorzitter** geeft aan dat de ODMH hierop trots mag zijn.

2. Benoeming DB-leden

De **voorzitter** licht toe dat door het vertrek van Bert Bening de positie van portefeuillehouder financiën in het DB vacant is. Er heeft zich al een kandidaat gemeld voor deze positie. Geïnteresseerden kunnen in de zomerperiode contact opnemen met de voorzitter of de heer Mutter. Besluitvorming vindt plaats in de AB-vergadering in oktober 2022. De heer **Pannekoek** meldt dat Ria Broere zich kandidaat heeft gesteld voor de vrijgekomen positie in het DB.

De heer **Schuurman** vraagt of alle posities in het DB vrijkomen nu een nieuwe bestuursperiode is gestart. De **voorzitter** antwoordt dat het binnen de ODMH een goede gewoonte is op dit vlak continuïteit te hebben. Het AB dient de bemensing van het DB wel te herbevestigen en in formele zin zijn alle posities open. De heer **Zijlstra** informeert naar de functieomschrijving van DB-lid. De **voorzitter** licht toe dat het DB bestaat uit een voorzitter, een vicevoorzitter, een portefeuillehouder inhoud en een portefeuillehouder financiën. Additionele informatie kan bij de heer Mutter worden opgevraagd.

3. Vaststelling agenda

De agenda wordt conform vastgesteld.

4. Schriftelijke ronde AB-vergadering d.d. 10 maart 2022

In de schriftelijke ronde heeft het AB ingestemd met:

- het mandaatbesluit Wet open overheid (ingegaan per 1 mei 2022);
- het doorgeleiden van het basismandaatbesluit Omgevingswet ter vaststelling in de afzonderlijke colleges;
- de uitgangspuntennotitie 2023.

5. Voorstel verlengen geldigheid beleidsnota's

Voorgesteld wordt de geldigheid van enkele beleidsstukken en -nota's inzake het omgevingsrecht te verlengen totdat nieuw beleid is vastgesteld in het kader van de Omgevingswet. Het gaat om de volgende beleidsstukken:

- Nota Vergunningsverlening, Toezicht en Handhaving gemeentelijke milieutaken 2019-2022
- Beleidsregel Hogere waarden Wet geluidshinder 2018 regio Midden-Holland
- Handhavingsbeleid geluidsnormen bij evenementen regio Midden-Holland
- Notitie bodemonderzoek voor bedrijven
- Beleidsvisie externe veiligheid (ook vastgesteld door gemeenteraad)
- Geluidsbeheerplannen

Het voorstel wordt conform ter vaststelling voorgelegd aan de colleges.

De ODMH werkt aan een begeleidend memo.

6. Voorstel vaststellen uitvoeringsbeleid Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

De heer **Kuipers** sluit aan voor een toelichting op de Wkb. De invoering van deze wet is gekoppeld aan de invoering van de Omgevingswet (vooralsnog 1 januari 2023). Op dit moment controleert de overheid (in casu de ODMH of de gemeente) of een vergunningsaanvraag past binnen het bestemmingsplan en het Bouwbesluit. In de nieuwe situatie voert de overheid de toets op het omgevingsplan uit. De toets op het bouwbesluit wordt gedaan door een private partij, de zogenaamde kwaliteitsborger. Deze wordt ingehuurd door een aannemer of een bouwer. De kwaliteitsborger moet voor de start van de bouw een bouwmelding doen. Onderdeel hiervan is onder andere een risicobeoordeling. Tijdens de bouw houdt de kwaliteitsborger toezicht en bouwt deze een dossier op. Als de bouw gereed is, meldt de kwaliteitsborger dit aan de overheid. De overheid voert dan een controle uit en moet binnen twee weken akkoord geven voor het gebruik van het gebouw. Tijdens de bouw mag de overheid de bouwplaats bezoeken en is de overheid de handhavende instantie.

Enkele knelpunten van de Wkb zijn:

- Er zijn op dit moment slechts drie kwaliteitsborgers.
- De wet wordt in fases ingevoerd. In de eerste fase is de wet van toepassing op relatief simpele bouwwerken, maar dit betreft wel 75% van het werk van gemeenten.
- Het is de vraag hoe wordt omgegaan met de handhavende functie.
- Er kunnen geen leges voor de controle op de bouwplaats meer worden geïnd. Het gaat om een bedrag van € 250.000 à 300.000 per gemeente. Er zijn compenserende maatregelen (gemeentefonds, leges voor omgevingsvergunningen), maar van volledige compensatie is geen sprake.
- Door de stelselwijziging gaat de markt gedeeltelijk zichzelf controleren. Hierover zijn veel vragen gesteld en discussies gevoerd.
- De wet zorgt naar verwachting voor een nieuwe dynamiek op de arbeidsmarkt.

De heer **Schuurman** vraagt zich af welke actie de overheid kan ondernemen in de fase tussen de gereedmelding en het akkoord voor gebruik. In deze fase vindt geen toets in de praktijk plaats, tenzij een verzoek tot handhaving wordt ontvangen. De **voorzitter** vindt dit een terecht zorgpunt. De controle vanuit de overheid vindt in hoge mate op basis van het dossier plaats. Als hiervoor aanleiding is, wordt de bouwplaats bezocht.

Het uitvoeringsbeleid wordt conform ter vaststelling voorgelegd aan de colleges Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Waddinxveen en Zuidplas.

7. Jaarstukken ODMH

a. Jaarstukken ODMH 2021

b. Accountantsverslag 2021

c. Controleverklaring jaarrekening 2021

De heer **Douw** licht toe dat de accountant een goedkeurende verklaring heeft verstrekt. Het resultaat over 2021 komt uit op € 365.608 (circa 1,5% van de omzet). Dit resultaat is in lijn met het resultaat van voorgaande jaren. Het programma milieu droeg met name bij aan het positieve resultaat. In het programma bouw- en woningtoezicht werd een hoge productie gerealiseerd. Hiervoor heeft extra inhuur plaatsgevonden waarvoor extra kosten zijn gemaakt. Het voorstel is het positieve resultaat volledig te restitueren aan de deelnemers naar evenredigheid van de bijdragen over 2021. Een andere optie is het weerstandsvermogen te vergroten. Op basis van een risicoanalyse is hiervoor een normbedrag van € 1,4 miljoen vastgesteld. De ODMH heeft op dit moment een dekking van bijna 83%

van dit normbedrag. Dit is in de branche een normaal percentage en daarom is het voorstel het resultaat te restitueren.

De **voorzitter** constateert dat de productie in 2021, ondanks de coronaperikelen, op orde was. De heer **Pannekoek** vraagt of is overwogen het weerstandsvermogen tot 90% van het normbedrag aan te vullen. De **voorzitter** geeft aan dat het DB hierover heeft gesproken en heeft geconcludeerd dat de reserve voldoende is. Het is niet de verwachting dat op korte termijn extra geld nodig is. De heer **Douw** vult aan dat de ODMH ieder jaar nadrukkelijk bekijkt of de risico's kunnen worden beperkt. Het normbedrag voor het weerstandsvermogen is hierdoor nu lager dan in voorgaande jaren. De heer **Pannekoek** geeft aan dat de Gemeente Krimpenerwaard met deze toelichting kan instemmen met het voorstel.

De jaarstukken 2021 worden conform vastgesteld, inclusief de resultaatbestemming. Het positieve resultaat wordt gerestitueerd aan de deelnemers naar evenredigheid van de bijdragen over 2021.

8. Eerste managementrapportage 2022

In de managementrapportage is een begrotingswijziging opgenomen. De prognose voor 2022 komt voorsnog uit op € 0. Ondanks de iets lagere productie in de eerste vier maanden van 2022 is de verwachting dat de totale productie van 2022 rond de 100% uitkomt. Desgevraagd geeft de heer **Douw** aan dat de medewerkers van de ODMH onder de cao Gemeenten vallen. De wijziging van deze cao is in de voorliggende begroting verwerkt. De energiekosten vormen een punt van zorg. Het contract met Gazprom dat loopt tot oktober 2022 is inmiddels opgezegd. Er wordt nu gewerkt aan een nieuw contract, maar de gaskosten zullen een veelvoud worden van de huidige kosten.

De heer **Klijmij-van der Laan** vraagt wat de ODMH doet om personeel voor de lange termijn vast te houden. De heer **Mutter** antwoordt dat het strategisch van belang is personeel voor de lange termijn te behouden. Op het vlak van milieuhandhaving en -vergunningverlening slaagt de ODMH er uitzonderlijk goed in de menskracht op peil te houden. Op het vlak van bouw- en woningtoezicht is meer krapte. Middels wervingsacties, arbeidsmarktcommunicatie, traineeships en samenwerking met andere omgevingsdiensten moet de bemensing op de lange termijn op peil blijven. Op korte termijn is dit moeilijker.

De besluiten zoals weergegeven in hoofdstuk 8 van de eerste managementrapportage 2022 worden conform vastgesteld.

9. Programmabegroting 2023-2026

a. Programmabegroting 2023-2026

b. Zienswijzen gemeenten / Provincie Zuid-Holland

c. Reactie op zienswijzen

De programmabegroting 2023-2026 is een voorzetting van de begroting voor 2022. De ingediende zienswijzen zijn overwegend positief. De ODMH gaat in de bijgevoegde reactie in op de inhoudelijke suggesties die zijn gedaan. De begroting is geïndexeerd op basis van de hiervoor afgesproken regionale norm.

De programmabegroting 2023-2026 wordt conform vastgesteld.

De **voorzitter** merkt op dat het goed is de raden te betrekken bij een eventuele wijziging van de programmabegroting als gevolg van de Omgevingswet.

10. Ontwikkelingen VTH-stelsel (presentatie de heer Mutter)

De heer **Mutter** geeft middels een presentatie een toelichting op de ontwikkelingen in het VTH-stelsel (vergunningverlening, toezicht en handhaving). In de afgelopen tijd zijn enkele rapporten verschenen, waaronder een rapport van de commissie-Van Aartsen, waarin kritiek is geuit op het functioneren van het stelsel van omgevingsdiensten. In december 2021 heeft het Rijk uitgesproken het VTH-stelsel voor milieu te willen versterken. Hiervoor is een interbestuurlijk programma (IBP) gestart, waarin ook de omgevingsdiensten zijn vertegenwoordigd. Het IBP heeft een looptijd van twee jaar.

De aanbevelingen van de commissie-Van Aartsen zijn in het IBP vertaald in zes pijlers:

1. Robuuste omgevingsdiensten en financiering
2. Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging
3. Informatievoorziening rondom VTH
4. Kennisinstructuur en arbeidsmarkt
5. Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving
6. Monitoring kwaliteit milieutoezicht

De heer **Mutter** is van mening dat het aandachtspunt wat betreft financiering (pijler 1) niet van toepassing is op de omgevingsdiensten in Zuid-Holland. Wat betreft de onafhankelijke uitvoering (pijler 5) hebben zich in de afgelopen jaren in het gebied van de ODMH nauwelijks problemen voorgedaan. De aanbeveling van de commissie-Van Aartsen over hetzelfde basistakenpakket is buiten het IBP opgepakt. In de regio van de ODMH voldoen alle gemeenten aan het basistakenpakket. Er zijn wijzigingen geen bestaande bevoegdheden. De omgevingsdiensten blijven worden bestuurd door provincies en gemeenten.

De organisatie van het IBP bestaat uit een bestuurlijk overleg, een stuurgroep en een programmadirecteur die de zes pijlers aanstuurt. Aandachtspunten bij het IBP zijn:

- De rijkstaken in het VTH-stelsel komen niet aan de orde, terwijl deze aan dezelfde problematiek onderhevig zijn.
- Sturing vindt plaats vanuit het Rijk, terwijl de gemeentes en provincies eigenaar zijn van de omgevingsdiensten. Het is belangrijk dat bestuurders en directeurs van omgevingsdiensten in het IBP geen beleidsmatige rol op zich nemen.
- De relatie met het doorontwikkeltraject in de Provincie Zuid-Holland.

De heer **Schuurman** vraagt welke zaken fout gaan en daarmee aanleiding vormen voor het IBP.

De heer **Mutter** is van mening dat er niet zozeer veel zaken fout gaan. Bij sommige omgevingsdiensten is alles op orde, maar andere diensten kunnen minder controles uitvoeren of minder kwaliteit leveren door gebrek aan middelen en mensen. Een probleem is dat hierdoor geen sprake is van een level playing field. Daarnaast vinden met enige regelmaat grotere en kleinere schandalen rondom milieutoezicht plaats. Hierdoor ontstaat de indruk dat het toezicht niet overal even goed is geregeld. De heer **Stolk** merkt op dat een van de kritiekpunten op het rapport van de commissie-Van Aartsen is dat alle omgevingsdiensten over een kam worden geschoren, terwijl er enorme verschillen zijn tussen de diensten in historie, opbouw, omvang en professionaliteit. In Zuid-Holland is de situatie best goed op orde.

De **voorzitter** merkt op dat veel wordt gediscussieerd over de vraag of er voldoende schaal is. Schaalgrootte is echter geen garantie voor succes. De heer **Mutter** sluit niet uit dat deze discussie ook in de veiligheidsregio van de ODMH gaat spelen. De heer **Breeuwsma** merkt op dat dergelijke discussies veel tijd en geld kunnen kosten. De heer **Mutter** geeft aan dat de structuurdiscussie de ODMH niet veel menskracht kost. De heer **Schuurman** raadt aan in alle discussies oog te blijven

houden voor de belangen van inwoners en ondernemers. De heer **Mutter** geeft aan dat bij dergelijke discussies eerst wordt gekeken welk probleem wordt opgelost en of dit probleem speelt.

De heer **Stolk** geeft aan dat de oorspronkelijke planning was het IBP voor het zomerreces aan de Tweede Kamer voor te leggen. Het is nog onduidelijk of dit lukt.

De heer **Mutter** vervolgt zijn presentatie met een toelichting op de doorontwikkeling van de VTH-taakuitvoering van de omgevingsdiensten in Zuid-Holland. De directeurs van de vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland hebben vanuit de bestuurlijke begeleidingsgroep waarin de vijf DB's zijn vertegenwoordigd, de opdracht gekregen een concreet voorstel op te stellen voor een gezamenlijke aanpak om de omgevingsdiensten op korte en lange termijn te versterken. De aanpak dient in lijn te zijn met de aanbevelingen uit het rapport van TwynstraGudde. Uitgangspunten bij de opdracht zijn:

- continuïteit met focus op maatschappelijke opgaven in Zuid-Holland;
- herkenbaarheid voor bestuur, bedrijven en burgers in Zuid-Holland;
- expertise en kwaliteit voor de uitvoering van bestaande en nieuwe taken;
- stabiliteit in bedrijfsvoering bij alle omgevingsdiensten;
- eenduidigheid in uitvoering van taken;
- efficiency door samenwerking.

Belangrijke onderwerpen zijn arbeidsmarktcommunicatie en informatiehuishouding en digitalisering. In april 2022 is het voorstel voor de gezamenlijke aanpak opgeleverd. In juli 2022 wordt gestart met de gezamenlijke arbeidsmarktcommunicatie en voor januari 2023 staat voor een aantal concrete onderwerpen implementatie van AADV (altijd actuele digitale vergunningen) op het programma. De ODMH heeft de ambitie AADV niet alleen voor provinciale, maar ook voor gemeentelijke vergunningen te implementeren.

Uit een inventarisatie blijkt dat de vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland al op 104 onderwerpen samenwerken. De heer **Mutter** is van mening dat er al sprake is van een samenwerkingsstructuur op diverse niveaus. Voor de samenwerking in het kader van het doorontwikkeltraject zijn vijf thema's gedefinieerd: arbeidsmarkt, informatievoorziening, circulaire energie, milieucriminaliteit en toekomstverkenning VTH (overige kansrijke onderwerpen). De bestuurlijke begeleidingsgroep heeft hiervoor op 13 april 2022 groen licht gegeven. Op 4 juli 2022 wordt een concreter verhaal gepresenteerd.

De heer **Zijlstra** vraagt welke partij het toezicht en de handhaving uitvoert wat betreft Brzo-bedrijven (Besluit risico's zware ongevallen). De heer **Mutter** antwoordt dat Brzo-bedrijven in Zuid-Holland en Zeeland onder de DCMR vallen. Omdat bedrijven in een gemeente door verschillende diensten kunnen worden benaderd, is samenwerking belangrijk. Maandelijks wordt de problematiek met betrekking tot bedrijven die speciale aandacht nodig hebben en waar meerdere diensten bij zijn betrokken, met elkaar gedeeld.

De heer **Klijmij-van der Laan** informeert naar het thema circulaire energie. De heer **Mutter** licht toe dat het de bedoeling is dat kennis op dit gebied wordt gedeeld, zodat kennisverdieping en -verbreding plaatsvindt. De problematiek rondom het monitoren van energielabels van kantoren is niet meegenomen in dit project, maar komt wel in het energieteam aan de orde.

11. Rondvraag

De heer **Breeuwsma** merkt op dat het laatste nieuwsbericht op de website van de ODMH dateert van najaar 2020. De heer **Mutter** geeft aan dat de communicatie minder aandacht heeft gekregen als

gevolg van ziekte en minder contact in de coronaperiode. De ODMH werkt hieraan en wil zich op communicatiegebied versterken.

12. Sluiting

De **voorzitter** bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur d.d. 20 oktober 2022.

De secretaris,

De voorzitter,

A. Mutter

T. van Vugt